

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR****Ö.İ. BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2019/37354
Karar Tarihi : 19/1/2023

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Selahaddin MENTEŞ
İrfan FIDAN
Muhterem İNCE
Raportör : Berrak YILMAZ
Başvurucu : Ö.İ.
Vekili : Av. Cihan YILMAZ

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, boşanma davasında alınan gizlilik kararını mahkemenin resen kaldırması nedeniyle özel hayatın gizliliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2. Başvurucunun aile mahkemesi sıfatıyla Kemer 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde (Mahkeme) görülmekte olan boşanma davasında talep ettiği gizlilik kararı Mahkemece 13/2/2019 tarihinde kabul edilmiş ve dosyada gizlilik kararı alınmıştır.

3. Mahkeme 15/10/2019 tarihli duruşmada dosyanın mevcut durumunu göz önüne alarak gizlilik kararının kaldırılmasına karar vermiştir. Başvurucunun dosyada gizlilik kararı alınmasına ilişkin yeniden yaptığı talep 12/1/2021 tarihli duruşmada reddedilmiştir. Mahkeme 19/10/2021 tarihinde asıl davanın kabulüne karar vermiştir. Başvurucu 2/12/2021 tarihinde istinaf yoluna başvurmuş olup dosya hâlen Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesinde bulunmaktadır.

4. Başvurucu 5/11/2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

II. DEĞERLENDİRME

5. Başvurucu, boşanma davasında alınan gizlilik kararının Mahkemece resen kaldırılmasının cinsel hayatıyla ilgili olarak dosyada bulunan delillerin açık duruşmalarda sergilenmesine neden olacağından özel hayatın gizliliği hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Adalet Bakanlığı (Bakanlık) görüşünde; somut olaya, mevzuat hükümlerine ve Anayasa Mahkemesi kararlarına yönelik açıklamalara yer verildikten sonra inceleme yapılırken Anayasa ve ilgili mevzuat hükümleri, Anayasa Mahkemesi içtihadı ve somut

olayın kendine özgü koşullarının da dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

6. Başvuru, özel hayatın gizliliği hakkı kapsamında incelenmiştir.

7. Anayasa Mahkemesinin benzer koşulları içeren B.K. (B. No: 2014/14189, 25/10/2017, §§ 46-54) kararında gizlilik talebinin kaldırılması yönündeki ara kararını ortadan kaldıracak ve ihlali derhâl giderecek nitelikte telafi imkânı sunan bir başvuru yolu bulunmadığından ve başvuru yolunun tüketilmesi koşulunun sağlandığı sonucuna ulaşıldığından somut başvuru açısından da bu yaklaşımdan ayrılmayı gerektiren bir durum mevcut değildir.

8. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan özel hayatın gizliliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

9. Medeni usul yargılamasında aleniyet, duruşmaların ve esas hakkındaki kararın bildirilmesinin herkese açık olarak yürütülmesini ifade etmektedir. Yargılamaların aleni yapılması ilkesi adil yargılanma hakkı kapsamında korunmaktadır. Yargılamanın aleniliği ilkesinin amacı, adli mekanizmanın işleyişini kamu denetimine açarak yargılama faaliyetinin saydamlığını güvence altına almak ve yargılamada keyfiliği önlemektir. Bu yönüyle anılan ilke, hukuk devletinin en önemli gerçekleştirme araçlarından birini oluşturur (*Nevruz Bozkurt*, B. No: 2013/664, 17/9/2013, § 32).

10. Bununla birlikte somut olayda olduğu gibi özel hayatın gizliliği hakkı bağlamında özellikle hassasiyet arz eden cinsel hayata ilişkin konularda yargı makamlarının gerekli tedbirleri alma ödevi bulunmaktadır. Bu doğrultuda derece mahkemelerince yargılamanın aleni yürütülmesindeki kamusal menfaat ile başvurusunun mahremiyetinin korunması menfaati arasında adil bir denge kurulmalı ve ulaşılan sonuç hakkında hüküm kurulurken ilgili ve yeterli gerekçeler sunulmalıdır (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. B.K., § 61).

11. 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 28. maddesinin üçüncü fıkrasında tarafların gizlilik talebi hakkındaki kararın gerekçelerinin esas hakkındaki kararla birlikte açıklanacağı hükümü yer almaktadır. Ancak maddenin gerekçesinde de belirtildiği üzere bu düzenleme, gizliliğe karar verilmesi durumunda gizliliğin amacını yok edecek açıklamaların alenen yapılmasının önlenmesi için getirilmiştir. Anayasa'nın 141. maddesinin üçüncü fıkrasında da "*Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır.*" denilerek mahkemelere her türlü kararlarını gerekçeli yazma yükümlülüğü yüklenmiştir.

12. Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı dikkate alınarak 6100 sayılı Kanun'un 28. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan, tarafların gizlilik talebi hakkındaki kararın gerekçelerinin esas hakkındaki karar ile birlikte açıklanacağı düzenlemesinin bu konudaki ara kararlarının tamamen gerekçesiz olacağı şeklinde yorumlanması kabul edilemez. İlk derece mahkemesinin gizlilik talepleri hakkındaki ara kararını gizliliğin amacını yok edecek açıklamalardan kaçınarak ama mutlaka gerekçeli olarak vermesi gereklidir. Üstelik bu şekildeki ara kararlarının denetlenmesine yönelik etkili olağan kanun yolu bulunmadığı dikkate alındığında bu kararların gerekçeli olmasının önemi daha da artmaktadır. Zira tarafların muhakeme sırasında ileri sürdükleri iddialarının kurallara uygun biçimde incelenip incelenmediğini bilmeleri ve ayrıca demokratik bir toplumda kendi adlarına verilen yargı kararlarının sebeplerini öğrenmelerinin sağlanması ancak gerekçe ile mümkündür.

13. Mahkeme 15/10/2019 tarihli ara kararında dosyanın mevcut durumunu gözönüne alarak gizlilik kararını kaldırmıştır. Mahkemenin anılan kararında başka hiçbir gerekçe bulunmamakta olup Mahkeme hangi somut nedenlere bağlı olarak gizlilik kararını kaldırdığını açıklamamıştır. Başka bir ifadeyle başvuruçunun boşanma davasına ilişkin dosyada yer alan cinsel hayatıyla ilgili ifadelerin açık duruşmalarda verilmesinin başvuruçunun özel hayatın gizliliği hakkını neden ihlal etmeyeceğinin gerekçesi ortaya konmamıştır. Bu bağlamda söz konusu kararların konuyla ilgili ve yeterli gerekçe içermediği kabul edilmelidir. Buna göre derece mahkemesi kararının bu yönde tatmin edici bir gerekçe içermediği dikkate alındığında yargılamanın aheni yürütülmesinde var olan kamusal menfaat ile başvuruçunun mahremiyetinin korunması menfaati arasında adil dengeyi sağlayacak bir önlem alınmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

14. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayatın gizliliği hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

III. GİDERİM

15. Başvuruçuyu, ihlalin tespiti ve 25.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

16. İhlalin niteliği dikkate alınarak başvuruçuya net 18.000 TL manevi tazminat ödenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca söz konusu davanın Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesinde istinaf aşamasında olduğu dikkate alınarak özel hayatın gizliliği hakkının ihlalinin geleceğe dönük sonuçlarının ortadan kaldırılması için kararın bir örneğinin Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Kamuya açık belgelerde başvuruçunun kimliğinin gizli tutulması talebinin **KABULÖNE,**

B. Özel hayatın gizliliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,**

C. Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayatın gizliliği hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE,**

D. Özel hayatın gizliliği hakkının ihlalinin geleceğe dönük sonuçlarının ortadan kaldırılması için kararın bir örneğinin Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesine (E.2022/430) **GÖNDERİLMESİNE,**

E. Başvuruçuya net 18.000 TL manevi tazminat **ÖDENMESİNE,** tazminata ilişkin diğer taleplerin **REDDİNE,**

F. 364,60 TL harç ve 9.900 TL vekâlet ücretinden oluşan 10.264,60 TL yargılama giderinin başvuruçuya **ÖDENMESİNE,**

G. Ödemenin kararın tebliğini takiben başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 19/1/2023 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.